

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต3*

THE DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND ITS
IMPACT ON ACADEMIC MANAGEMENT IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS
UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

รดา บุนนาค¹, ชัยฤทธิ์ แสงสว่าง² และ สนั่น ประจงจิตร³
RADA BUNNAG¹, Chairit Saengsawang², and Sanan Prachongchit³

¹⁻³มหาวิทยาลัยเกริก

¹⁻³kirk University Thailand¹

¹Corresponding Author's Email: noyaki@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่สามารถทำนายการบริหาร และ 5) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่-มอร์แกนและใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำดิจิทัลของบริหาร โดยรวม กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง $=0.795$ และมีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 4) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่าด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และประสิทธิผลการทำนายร้อยละ 66.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียน

* Received 4 February 2025; Revised 14 February 2025; Accepted 20 February 2025

เป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ดังนี้ สมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ $Y' = 0.999 + 0.482(XC) + 0.298(XD)$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z' = 0.512(XC) + 0.355(XD)$

5) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีจำนวน 3 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล, การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed 1) study the digital leadership of administrators under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3; 2) study the effectiveness of academic administration of educational institutions; 3) study the digital leadership of administrators that affects the academic administration of educational institutions; 4) create a predictive equation for the digital leadership of administrators that can predict administration; and 5) study guidelines for developing digital leadership of school administrators. The research sample consisted of 320 people using simple random sampling. The instruments used were questionnaires and interviews. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's simple correlation coefficient analysis, and multiple regression analysis.

The research results revealed that 1) The digital leadership of administrators under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level. 2) The effectiveness of academic administration of educational institutions under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level. 3) The overall digital leadership of administrators and the effectiveness of academic administration of educational institutions were found to have a positive relationship at a high level = 0.795 with statistical significance at the .01 level. 4) The digital leadership of administrators that affects the academic administration of educational institutions found that the aspect of creating a digital learning culture affects the academic administration of educational institutions, and the prediction efficiency was 66.9% with statistical

significance at the .01 level, which can be written as a multiple regression analysis equation in raw score form as follows: Multiple regression analysis equation in raw scores $Y' = 0.999 + 0.482(XC) + 0.298(XD)$

Regression analysis equation in standard scores $Z' = 0.512(XC) + 0.355(XD)$

5) The guidelines for developing digital leadership of school administrators under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3 include 3 aspects that need to be developed: creating a digital learning culture, being a digital professional, and creating a digital network for learning.

Keywords: Digital leadership, Academic administration, School administrators.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่มีความเสมอภาคและทั่วถึง รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) การจัดการศึกษาในปัจจุบันยังคงประสบปัญหาและความท้าทายหลายประการ ยิ่งไปกว่านั้นการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลง และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในทุกด้าน ทั้งงานวิชาการ งานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (Ehlers U, 2020)

จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2566 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการทดสอบ NT และ O-NET ที่ต่ำกว่าระดับประเทศ นอกจากนี้ รายงานการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ยังพบว่า การบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับ "พอใช้" และจากรายงานการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าในตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารงานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพเฉลี่ยได้ระดับคุณภาพ "พอใช้" ตามคำอธิบายระดับคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2566)

ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารให้สามารถปรับเปลี่ยนการบริหารให้ก้าวทันดิจิทัล และทำให้โรงเรียนมีการพัฒนางานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
5. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 1,947 คน จากทั้งหมด 81 โรงเรียน แบ่งเป็น 4 ขนาด ได้แก่ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2566.)

ใช้กลุ่มตัวอย่าง 320 คน จากทุกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามอัตราส่วนโดยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ 16.43 ของจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามขนาดโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน

ตอนที่ 1 จำนวน 3 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย 1) สถานภาพการดำรงตำแหน่ง 2) ขนาดโรงเรียน 3) ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 จำนวน 25 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล และด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้

ตอนที่ 3 จำนวน 25 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

ในการหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า มีค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.982

2.2 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ โดยสร้างแบบสัมภาษณ์ด้วยการใช้สถิติการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation) โดยภาพรวมและรายด้าน 3 ด้านที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามากที่สุดตามลำดับ จำนวน 3 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และหาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) มาสร้างเป็นกรอบประเด็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment

Correlation Coefficient)และการถดถอยพหุคูณแบบขั้น ตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับ มาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการสื่อสารดิจิทัล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต (n=320)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.41	0.56	มาก	2
2. การสื่อสารดิจิทัล	4.39	0.57	มาก	3
3. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	4.46	0.53	มาก	1
4. การเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล	4.38	0.60	มาก	5
5. การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้	4.39	0.59	มาก	4
รวม	4.41	0.52	มาก	

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการจัดการหลักสูตร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 (n=320)

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย	ลำดับ
ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.51	0.52	มากที่สุด	1
ด้านการจัดการหลักสูตร	4.46	0.52	มาก	3
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.41	0.56	มาก	4
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	4.39	0.59	มาก	5
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.50	0.51	มาก	2
รวม	4.45	0.50	มาก	

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง = 0.795 โดยภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูง 3 ลำดับแรก คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง = 0.787 ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง = 0.751 และด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง = 0.727 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวม	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	.627**	สูง
2. ด้านการสื่อสารดิจิทัล	.724**	สูง
3. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	.787**	สูง
4. ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล	.751**	สูง
5. ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้	.727**	สูง
ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโดยรวม	.795**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ที่นำมาวิเคราะห์ พบว่า ทุกด้านสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การหาค่าพยากรณ์ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ค่าสถิติ			
	B	SE	Beta	t
1. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	.482	.048	.512	10.017**
2. ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล	.298	.043	.355	6.937**
$\alpha = .999$ $R = .818$ $R^2 = .669$ $SEE = .293$ $F = 48.122^{**}$				

**** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .512 รองลงมาคือ ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .355 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ร้อยละ 66.90 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.293 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $Y' = 0.999 + 0.482x_1 + 0.298x_2$ และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z' = 0.512 + 0.355Z_2$

5. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีจำนวน 3 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ สรุปแนวทางพัฒนาจากคำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล

ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี ส่งเสริมให้บุคลากรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีกัน

5.2 ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเลือกใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับงานที่มอบหมายได้ สามารถใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและการเรียนการสอนได้อย่างสร้างสรรค์

5.3 ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้

ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการเชื่อมโยงผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้าด้วยกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากผลการวิจัยพบว่าโดยรวมแล้วภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับ "มาก" ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเรียนการสอนในสถานศึกษาได้ดีในภาพรวม เมื่อพิจารณาในรายด้านต่างๆ พบว่า

ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล อยู่ในอันดับสูงสุด ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้ทั้งครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ดิจิทัล ส่วนด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ซึ่งเป็นอันดับต่ำที่สุดแต่ยังคงอยู่ในระดับ "มาก" สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีทักษะและความรู้ในด้านดิจิทัลที่ดี แต่อาจมีความจำเป็นในการพัฒนาให้มากขึ้นเพื่อยกระดับการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (วาสนา พลชาย, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า มีภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ณัฐริตา สงค์แก้ว, 2565)

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าโดยรวมการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ "มาก" ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในระดับที่ดีและมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาในรายด้านต่างๆ พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในอันดับสูงสุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการวางแผนงานวิชาการอย่างชัดเจนและมีการดำเนินงานที่เป็นระบบ โดยการวางแผนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนการสอนและการพัฒนาการศึกษาภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ซึ่งอยู่ในอันดับต่ำที่สุดแต่ยังคงอยู่ในระดับ "มาก" ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนยังคงให้ความสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมวิชาการ โดยอาจจะต้องมีการพัฒนาและสร้างโอกาสในการเสริมสร้างความสามารถทางด้านวิชาการให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (พรภวิชัย อุ่นวิเศษ, 2564)

3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของบริหารโดยรวม กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง และมีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล มีผลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญในระดับสูง โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการบริหารการศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิผลในการ

บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลที่แข็งแกร่งสามารถพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้บ่งชี้ว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการพัฒนากิจกรรมหรือกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับ สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (กันตชาติ กุดนอก, 2565)

4. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารอย่างน้อย 1 ตัวแปร ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลมีบทบาทต่อการบริหารงานวิชาการในทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยี นำไปสู่การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ทันสมัย และผลงานวิจัยยังพบอีกว่าด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล มีอิทธิพลสูงสุดในหลายด้าน เช่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อาจเป็นเพราะการสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีทำให้บุคลากรกล้าลองผิดลองถูกและเปิดรับนวัตกรรมใหม่ และโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ดิจิทัลมักจะมีระบบสนับสนุนที่ดี ครูและนักเรียนในโรงเรียนมีโอกาสเข้าถึงสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย

5. จากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล และด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลต้องสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และนวัตกรรมทางเทคโนโลยี การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี และการส่งเสริมให้บุคลากรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีกัน ก็เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลในสถานศึกษา (พรวิภา เขยกลิ่น, 2563)

5.2 ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการเลือกใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับงานที่มอบหมาย สามารถใช้

งานเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและการเรียนการสอนได้อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยที่ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล การที่ผู้บริหารมีความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุนิสา ศรีสมการ, 2563)

5.3 ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการเชื่อมโยงผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลต้องสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และข้อมูลที่หลากหลาย และได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (พิมพ์ิลา อำนาจ, 2566)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ 1) พัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง 2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน 3) พัฒนาระบบการวางแผนงานวิชาการด้วยเทคโนโลยี ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป คือ 1) ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้น 2) ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพด้านดิจิทัลของผู้บริหาร 3) ศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำดิจิทัลต่อผลการเรียนของนักเรียน 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลที่เน้นทักษะขั้นสูง เช่น AI

เอกสารอ้างอิง

กันตชาติ กุดนอก. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.

- ณัฐริตา สงค์แก้ว. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- พรวิทย์ อุ่นวิเศษ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิมพ์ลา อำนาจ. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วาสนา พลชาย และ ดร.ละดา ดอนหงษา. (2563). ภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. มหาวิทยาลัยพิษณุบัณฑิต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2566). แผนพัฒนาการศึกษา ปี 2566-2570. สืบค้นวันที่ 16 พฤษภาคม 2567, จาก <https://chonburiarea3.go.th/edu-plan/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2563). แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565). สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนิสา ศรีสมภาร (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองนครราชสีมา. e-Journal of Education Studies, Burapha University, 5(3), 14-26.
- Ehlers U. (2020). Digital Leadership in Higher Education. johepal. 1(3), 6-14. Retrieved from <https://johepal.com/article-1-66-en.html>